

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-347/21-C

Název	Dětský domov, Základní škola a Školní jídelna, Horní Planá, Sídliště Míru 40
Sídlo	Sídliště Míru 40, 382 26 Horní Planá
E-mail	info@detskydomovhp.cz
IČ	60084413
Identifikátor	600028089
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Urban
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Sídliště Míru 40, 382 26 Horní Planá Švermova 115, 382 26 Horní Planá
Termín inspekční činnosti	8. 6. 2021 – 11. 6. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále dle souvisejících a prováděcích předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu dětského domova a jeho souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Právnícká osoba s názvem Dětský domov, Základní škola a Školní jídelna, Horní Planá, Sídlíště Míru 40 vykonává činnost dětského domova, základní školy a školní jídelny.

K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 21 žáků (kapacita 48 žáků) se speciálními vzdělávacími potřebami, z nich jeden žák s lehkým a dva žáci se středně těžkým mentálním postižením. Dětský domov rodinného typu je školským zařízením pro výkon ústavní výchovy dětí. V sedmi rodinných skupinách bylo umístěno 50 dětí (kapacita 56 dětí). Základní škola i školní jídelna poskytují vzdělávání a stravovací služby i žákům, kteří nejsou v evidenci dětského domova.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Využíváním vhodných řídicích strategií se školskému zařízení postupně daří naplňovat realisticky vytvořené koncepční záměry zejména v oblasti spolupráce s hlavními partnery, která se postupně upevňuje a prohlubuje. Příznivě se odráží v uplatňování respektujícího otevřeného přístupu k jednotlivým dětem a žákům i jejich specifikům a má pozitivní vliv na příjemné klima. Rovněž i rostoucí úroveň materiálně-technického zázemí podporuje ucelený rozvoj dětí a žáků. Plnění cílů v oblasti personální a pedagogické se daří jen částečně. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků si tým učitelů a vychovatelů doplňuje odbornou kvalifikaci a prohlubuje profesní odbornost. Vedení zařízení pravidelně poskytuje všem pedagogům zpětnou vazbu z kontrolní a hospitační činnosti, ale někteří ji využívají jen částečně nebo vůbec. V průběhu vzdělávání žáků byla proto patrná nižší míra implementace aktivizujících či formativních výukových strategií. Pro některé žáky to představovalo oslabení jejich motivace k dalšímu učení i zájem o vlastní vzdělávací růst. V činnostech dětského domova chyběl prostor, např. ve formě komunitních setkávání, pro potřebné uplatnění znalostí a dovedností pedagogů získaných v psychoterapeutickém výcviku.

Většinu kompetencí týkajících se výchovy a vzdělávání ředitel delegoval na dva zástupce. Organizační struktura je nastavena dobře, ale chybí důkladná analýza stavu jednotlivých úseků a přijetí účinných opatření k odstranění nedostatků a rozvoji pedagogické a personální oblasti směrem ke kvalitě výchovy a vzdělávání.

Kromě standardních zdrojů financování se školskému zařízení daří získávat pro svoji činnost i další prostředky z rozvojových programů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, investičních dotací, darů apod., které umožňují efektivně zlepšovat materiální podmínky a realizovat činnosti, které nelze standardně hradit z běžného rozpočtu. Dětem jsou poskytovány osobní dary, kapesné a peněžitý příspěvek při ukončení pobytu v souladu s výchovnými hledisky stanovenými vnitřním řádem.

Způsob fungování dětského domova zajišťuje dítěti ochranu jeho osobního prostoru a soukromí, dítě má možnost „být samo“, své osobní věci má většinou uzamčené a má k nim přístup. Samostatné cvičné bydlení, které by podpořilo úspěšný přechod dítěte do běžného života, dětský domov zatím nenabízí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Činnost rodinných skupin se řídila týdenními plány, ve kterých se prolínaly standardní, pravidelné činnosti s individuálně zaměřenými činnostmi vycházejícími z potřeb dětí. V rozdílné míře zde byla patrná návaznost na cíle stanovené v programech rozvoje osobnosti

dítěte (dále „PROD“). Pedagogové podporovali a rozvíjeli spontánnost dětí, navozovali atmosféru vzájemné důvěry a pochopení pro druhého. Dokázali citlivě reagovat na aktuální rozpoložení dětí, výstižně formulovali svá očekávání. Vedli je k samostatnosti, oceňovali jejich zájem a snahu. Při přípravě na vyučování vychovatelé zařazovali individuální i skupinové formy práce a ponechávali dětem dostatek prostoru pro samostatné řešení úloh. Děti pracovaly se zájmem, byly soustředěné a pozorné. Převažovaly dovednostní a praktické metody, dařila se spolupráce a vzájemná komunikace. Dostatečný prostor byl ponechán volným hrám, rekreačním a zájmovým činnostem i sportovnímu vyžití. Děti navštěvovaly zájmové útvary a sportovní kluby v přirozeném sociálním prostředí mimo dětský domov. Příprava na samostatný život starších dětí v jednotlivých rodinných skupinách probíhala také prostřednictvím samostatného vaření, včetně nákupu potravin. Při rozhovorech s dětmi bylo patrné, že jsou se svými právy a povinnostmi seznámeny a mají možnost se vyjadřovat k dění v dětském domově i důležitým aspektům svého života.

Hospitované hodiny v základní škole zrcadlily nastavení vnitřních pravidel a probíhaly v příjemné atmosféře minimalizující stres žáků z chybování či jinakosti. Všichni pedagogové uplatňovali vlídný respektující přístup a otevřenou komunikaci. Vytvářeli klima podporující sebevyjádření žáků i rozvoj jejich dalších mezilidských či společenských dovedností. Dbali na podporu kladných vztahů uvnitř třídních kolektivů se zaměřením na budoucí uplatnění obdobných schémat i v běžném společenském prostředí, čímž účelně posilovali dosahování edukačně-socializačních cílů. Výuka však byla systematicky plánovaná jen některými pedagogy. Dominantní formu vedení výuky představoval frontální způsob, který nebyl vždy dobře zvládnutý a části žáků neumožňoval plné využití jejich vzdělávacího potenciálu. Méně časté zařazování inovativních metod či forem práce s žáky se promítalo do nižší efektivity vzdělávacího procesu. Ve většině sledovaných hodin byl vytvářen spíše menší prostor pro vlastní iniciativu žáků, kteří se pak méně aktivně zapojovali se do výuky. Oproti tomu četné propojování učební látky s reálnými aspekty života žáků mimo školní prostředí posilovalo atraktivitu učiva a napomáhalo žákům lépe vnímat souvislosti. Průběžné hodnocení žáků bylo formální nebo situačního charakteru. Téměř nedocházelo k poskytování kvalitní zpětné vazby ani k podněcování žáků k další práci. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení jako prostředek posilující motivaci k učení vyučující uplatňovali ve výuce sporadicky. Výsledkem bylo snížení zájmu některých žáků o vlastní pokrok. Individualizace ve výuce či diferenciaci učiva se prakticky nevyskytovaly. Pro některé žáky to představovalo ztížení pochopení a zapamatování učební látky. Uplatňováním prvků mezipředmětového prolínání pedagogové účinně vedli žáky k základům kritického myšlení a uvažování v kontextech. Ve všech hospitovaných hodinách však byly rezervy v jejich rozvržení. V závěru nebyl vytvářen dostatečný časový prostor pro shrnutí nového učiva ani pro účelné zhodnocení průběhu hodiny učitelem či žáky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení v dětském domově je primárně založeno na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho aktuálního stavu, osobnosti i diagnózy. Děti byly objektivně hodnoceny každý den po ukončení hlavní denní činnosti pedagogem, který s nimi v daném časovém úseku přímo pracoval. V PROD je správně kladen důraz zejména na motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, výběr studia směrem k volbě povolání a přípravu na vstup do samostatného života. Vymezené cíle vycházejí z aktuální osobnostní charakteristiky a závěrů z dosavadního pobytu dítěte v zařízení. Patrná byla snaha o provázanost

s plánováním a realizací výchovně vzdělávacích aktivit rodinné skupiny. Pro zajištění odborné podpory při zpracování PROD, např. při volbě reedukace a resocializace nebo při etopedické intervenci u dítěte s aktuálním rizikem chování, spolupracuje dětský domov s externími odborníky. Do programu jsou třikrát v týdnu zařazeny účinné terapeutické aktivity zajištěné externí psychoterapeutkou, které vedou jak k reflexi aktuálních témat ve skupinách, tak k řešení individuálních problémů dětí. Přestože jsou v pedagogickém týmu jedinci, kteří absolvovali psychoterapeutický výcvik nebo jím prochází, doposud nejsou v plné míře využity jejich odborné znalosti a dovednosti k rozšíření pravidelné psychoterapeutické činnosti směrem k plnění cílů PROD, psychodynamice vztahů, komunitním setkáváním nebo minimalizaci úteků, jejichž počet v posledních dvou letech vzrostl. Vyhodnocování PROD je prováděno půlročně, dítě je s hodnocením seznámeno, může se k němu vyjádřit a společně s vychovatelem si stanovit priority pro nadcházející období. Děti mají možnost vycházek, a to jak samostatných, tak s asistencí, dále pravidelných návštěv, dovolenek a je umožněn kontakt s jejich rodinnými příslušníky. Kromě návštěv v zařízení je běžný kontakt telefonický i elektronický, což v konečném důsledku podporuje úspěšný přechod dítěte zpět do běžného života.

Výsledky základního vzdělávání jsou sledovány kontinuálně, přijatá následná opatření však nemají potřebný dopad na průběh výuky. Chybí zde systematická provázanost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s koncepčními záměry zařízení a důraz na důsledné uplatňování znalostí a dovedností v praxi směrem k rozvoji individuálního pokroku žáků. Program poradenských služeb je dobře nastaven pro včasnou identifikaci rizik. Jeho realizace má kladný vliv na vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem, podporuje rozvoj jejich osobnosti a klíčových kompetencí, zejména sociálních. Skutečnost, že výchovné obtíže jsou bezodkladně řešeny, má příznivý dopad na malou četnost jejich výskytu i závažnost. Rovněž i každodenní odborná činnost speciální pedagožky podporuje komplexní péči o žáky.

Školské zařízení participuje na dění ve městě, úzce spolupracuje s vnějšími partnery a dále tyto vazby systematicky upevňuje. Efektivní průběžná součinnost s vnějšími partnery kladně ovlivňuje socializační proces dětí a žáků, úroveň jejich klíčových kompetencí i základních gramotností.

Závěry

Vývoj školského zařízení

Vzhledem k měnícím se vzdělávacím potřebám dětí byla snížena kapacita dětského domova. Vzrostla úroveň materiálně-technického zázemí. Školské zařízení systematicky upevňuje vazby s vnějšími partnery. Pedagogický tým není stále plně stabilní a kvalifikovaný. Užší vedení bylo posíleno o pozici zástupce ředitele pro dětský domov. Školské zařízení nově zajišťuje pravidelné služby speciální pedagožky a psychoterapeutky.

Silné stránky

- Funkční spolupráce s vnějšími partnery má pozitivní dopad na socializační proces dětí a žáků, rozvíjí jejich klíčové kompetence i základní gramotnosti.
- Odborné působení psychoterapeutky a speciální pedagožky výrazně napomáhá komplexní péči o děti.
- Otevřená komunikace účinně podporuje sociální dovednosti žáků potřebné v běžném společenském prostředí a účinně tak posiluje dosahování výchovně-vzdělávacích cílů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školského zařízení nepřijímá adekvátní opatření v návaznosti na koncepční záměry a pravidelné monitorování práce školy v pedagogické a personální oblasti, je tak limitován další rozvoj i zvyšování kvality výchovy a vzdělávání.
- Školské zařízení plně nevyužívá k rozšíření psychoterapeutické činnosti s dětmi odborné znalosti a dovednosti pedagogů získané v psychoterapeutickém výcviku.
- Menší míra systematickosti některých pedagogů směrem k přípravě výuky, nedostatečná diferenciací učiva spolu s malou efektivitou uplatňovaných metod a forem práce s žáky má za následek nižší účinnost edukačního procesu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Vytvořit prostor pro komunitní setkávání a individuální práci s dětmi vedenou pedagogy s psychoterapeutickým výcvikem.
- Zřídit samostatné cvičné bydlení.
- Průběžně přijímat adekvátní opatření vycházející z pravidelného monitorování práce školského zařízení.
- Při plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vycházet z koncepčních záměrů a aktuálních potřeb školského zařízení a důsledně dbát na uplatňování získaných dovedností a znalostí v praxi.
- Dbát na kvalitu přípravy výuky, využívat inovativní metody i formy práce s žáky.
- Zařazovat do výuky motivačně-aktivizační prvky a věnovat větší prostor formativnímu způsobu hodnocení jednotlivých žáků.
- Lépe pracovat s časovým rozvržením hodin.
- Zajistit některou z forem externí supervize.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny ve znění ke dni 1. ledna 2021
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení (nejvyšší povolený počet lůžek) ze dne 22. 7. 2020, čj. MSMT-24683/2020-2, s účinností od 1. 9. 2020
3. Výpis ze školského rejstříku k termínu inspekční činnosti
4. Jmenování ředitele zařízení vydané členem Rady Jihočeského kraje s čj. KUJCK 74470/2015/OSMT z 9. 10. 2015 s účinností od 1. 11. 2015
5. Školní matrika v listinné i elektronické podobě
6. Osobní spisy dětí
7. Výběrová portfolia žáků, vzorek
8. Doklady o přijímání ke vzdělávání, jeho průběhu a ukončování
9. Záznamy měsíčního hodnocení žáků za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
10. Pedagogické deníky
11. Školní vzdělávací program pro dětský domov, čj. 2015/2020
12. Školní vzdělávací program, Základní školy – Švermova 115, Horní Planá, Základní vzdělávání, č. j. 1279/2018 s platností od 1. 9. 2018

13. Školní vzdělávací program Základní školy, Švermova 115, Horní Planá, Základní škola speciální, č. j. 916/2011 s platností od 1. 9. 2011, včetně aktualizace platné ke dni 1. 9. 2016
14. Školní řád Základní školy, č. j. 981/2012 účinný od 7. 10. 2020
15. Vnitřní řád dětského domova Horní Planá, čj. 1082/2020
16. Výroční zpráva o činnosti Dětského domova, Základní školy a Školní jídelny Horní Planá za školní rok 2019/2020, čj. 01177/2021
17. Třídní knihy pro školní rok 2019/2020 a 2020/2021
18. Třídní výkazy včetně katalogových listů žáků
19. Rozvrhy hodin pro školní rok 2020/2021
20. Záznamy z pedagogických rad
21. Zápisy z jednání školské rady a ostatní dokumentace, školní rok 2020/2021
22. Kniha úrazů, záznamy o úrazech, další dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví
23. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
24. Personální dokumentace týkající se odborné kvalifikace, bezúhonnosti a psychické způsobilosti
25. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
26. Hospodářská a účetní dokumentace
27. Dokumentace týkající se školního stravování
28. Kompletní dokumentace školního poradenského pracoviště
29. Dlouhodobý plán – koncepční záměry v období 2020 - 2022
30. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2020/2021
31. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti
32. Knihy návštěv
33. Jednací protokol

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Renáta Tvrdíková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Tvrdíková v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Holomek v. r.

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka

Fořtová v. r.

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

Svobodová v. r.

V Českých Budějovicích dne 9. června 2021

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jan Urban, ředitel školy

Urban v. r.

V Horní Plané dne 12. června 2021